

[Poul Hansen (Kalundborg).]

ikke dette tilstrækkeligt til at give landdistrikternes ufaglærte arbejdere sikkerhed for arbejde og udkomme. Det kan kun ske ved oprettelse af nye virksomheder af industrielt præg; og her rejser sig det spørgsmål, om det ikke vil være rigtigt at stimulere til oprettelse af sådanne virksomheder også i länddistrikterne — for at undgå en altfor forceret udvikling i retning af at klumpe befolkningen sammen i byerne og navnlig da de større byer.

For mange synes spørgsmålet om beskæftigelsen af de ufaglærte alene at være knyttet til nedbrydelsen af det, man kalder stivheden på arbejdsmarkedet. Meget af talen herom har været overdreven, og man synes ofte at overse, at der faktisk findes en ikke ringe bevægelighed. Der er også grund til at fremhæve, at fagforbundene selv er opmærksom på problemet, og at f. eks. smedeforbundet har medvirket til, at ufaglærte arbejdere efter en omskolingsproces har indtaget pladser, som tidligere var forbeholdt faglærte. Jeg vil imidlertid ikke afvise, at der kan være grund til yderligere at fremme den udvikling, som er i gang. Kun må så en ting stå ganske klar, og det er, at forudsætningen herfor er en høj og stabil beskæftigelse.

Det andet problem, som omtales i regeringserklæringen i sammenhæng med beskæftigelsessituationen, er de store årgange unge, som om få år rykker frem med krav om både arbejds- og uddannelsespladser. Det står for mig som et af de allerstørste spørgsmål i den kommende tid. Hvis ikke en hel generation skal snuble i starten og en ungdomskrise af voldsomt omfang skal opstå, er det nødvendigt at gribe kraftigt ind og gøre det i tide. Man må derfor i høj grad påskønne det initiativ, regeringen har taget ved at overdrage tilrettelæggelsen af de nødvendige foranstaltninger til den højtærede undervisningsminister og den højtærede fiskeriminister, der altid begge har vist ungdomsalligenderne den største interesse.

Jeg vil gerne bede den højtærede statsminister bekræfte, at det i samme forbindelse er hensigten at optage ungdomskommissionens øvrige arbejde og forslag til positiv behandling, herunder spørgsmålet om at demokratisere adgangen til den såkaldte højere uddannelse. Socialdemokratiet fore-

slog i sin tid i en henvendelse til den tidligere statsminister, at de tyske erstatningsbetalinger for flygtningenes ophold her i landet blev anvendt til gavn for ungdommen og med særligt henblik på uddannelses- og boligforholdene. Vi er glade for, at denne sag nu er medtaget i regeringserklæringen.

Jeg har hidtil især fremhævet nødvendigheden af en høj beskæftigelse. For at undgå enhver misforståelse følger jeg til, at socialdemokratiet ønsker en høj produktiv beskæftigelse. Det kan kun være i alles interesse, at produktiviteten stadig forøges, når det sker på en måde, der ikke lader hånt om menneskelige hensyn, og når man samtidig sikrer, at udbyttet kommer såvel arbejderne som forbrugerne tilgode. Vi anser det for gavnligt, at der med samarbejdsudvalgene er skabt et organ, hvorved arbejderne på den enkelte bedrift kan drages med ind i behandlingen af produktivitet- og rationaliseringsproblemer. Det er en af vejene til at realisere den sætning i socialdemokratiets kongresudtalelse, hvori det hedder, at ejendomsret til produktionsmidler skal være et tillidshverv, ikke et privilegium.

Med opfyldelsen af betingelsen om en høj og produktiv beskæftigelse er den ene del af kravet om social tryghed imødekommet.

Den anden del deraf vedrører erstatningen af arbejdsindtægt for de medborgere, som på grund af den arbejdsløshed, der alligevel måtte indtræde, eller på grund af sygdom, ulykkestilfælde, invaliditet, tab af forsørger eller på grund af alder ikke kan skaffe sig en indtægt, der svarer til et rimeligt eksistensgrundlag. Vi har allerede en sociallovgivning, som tager sigte på disse tilfælde, men på flere punkter er den ikke længere tilfredsstillende, og vi mener, at tidspunktet nu må være inde til at rykke det sociale fremskridts positioner længere frem. Jeg kan her nøjes med at henvise til reformønskerne i vort valgprogram, „Vejen til fremskridt“, og til regeringens erklæring, der indeholder de samme ønsker. De drejer sig om folkepensioneringen og invalidernes forhold, om tilvejebringelse af rimelige kår for enker og andre enligstillede kvinder, om mødrehjælpens udbygning, om sygeforsikringen og de vanskeligt stillede arbejdsløsheds-kasser — for at nævne nogle af de mest påtrængende opgaver.

Blandt dem har især folkepensionen ind-